

บทที่ 2

ระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาความสำนึกในเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวพวน มุ่งเน้นที่จะศึกษาความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านภาษา (Identity consciousness of Language) ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรม (Identity consciousness of culture) ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ (Identity consciousness of history) การศึกษาเรื่องนี้ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีในการวัดความสำนึกในการวัดความสำนึกในเอกลักษณ์ผู้วิจัยได้เลือกใช้ Likert Scale สำหรับการวัดความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านต่าง ๆ ของประชากรที่ทำการศึกษา และใช้ Rating Scale สำหรับวัดบทบาทและการแสดงออกในเอกลักษณ์ด้านต่าง ๆ ในสังคมของลาวพวน และการวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารของชมรมไทยพวนเพื่อศึกษาการรวมตัวของลาวพวนและลาวพวนในต่างถิ่นตลอดจนการช่วยเหลือระหว่างลาวพวนด้วยกันเอง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูล ดังนี้คือ

1. ค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ เพื่อศึกษาความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของลาวพวน ลักษณะภาษาของลาวพวน ขนบธรรมเนียมประเพณีของลาวพวนที่ถือปฏิบัติในอดีตและปัจจุบัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเอกสารของชมรมไทยพวน ทั้งนี้เพื่อวิเคราะห์ลักษณะการรวมตัวของลาวพวนที่มีผลต่อสังคมของลาวพวนและสังคมไทยส่วนรวม ตลอดจนการแสดงออกซึ่งความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านต่าง ๆ
2. การสังเกตการณ์ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสังเกตการณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้เพื่อสังเกตการณ์ในเรื่องการแสดงออกบางประการ เช่น การพูดคุย ความเข้มข้นของการเข้าร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

3. การสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มจากชุมชนที่ทำการศึกษาคือชุมชนลาวพวนในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ซึ่งเป็นชุมชนลาวพวนขนาดใหญ่ ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มตามจุดประสงค์ (proposive sampling) โดยเลือกตำบลซึ่งมีอยู่ในเขตอำเภอบ้านหมี่ 6 ตำบล จากทั้งหมด 22 ตำบล อันได้แก่ ตำบลเชียงงา โพนทอง บ้านทุ่งทะเลหว้า บ้านกล้วย บ้านหมี่ใหญ่ บ้านหินปัก กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 335 คน

แบบสอบถามที่ทำการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยข้อมูล 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปที่มีรายละเอียดของตัวแปรอิสระ ตัวแปรตามที่ต้องการทราบ คือ เพศ วัย ระดับการศึกษา การเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมโดยไปช่วยงาน การเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมโดยไปดู/ฟัง ความรู้สึกอนุรักษนิยม และการเข้าถึงข้อมูล

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพภูมิหลังทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับลาวพวนของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการวัดความรู้สึกที่แสดงออกซึ่งความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านภาษา ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมและความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ จำนวน 17 ข้อ โดยใช้มาตราไลเคิร์ต (Likert Scale) ให้คะแนนเป็น 5 4 3 2 1 ตามลำดับ จากเห็นด้วยอย่างยิ่ง -ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในกรณีที่มีความหมายสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยและให้คะแนนเป็น 1 2 3 4 5 ตามลำดับ จากเห็นด้วยอย่างยิ่ง -ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในกรณีขัดแย้งกับสมมติฐานการวิจัย (ตัวอย่างแบบสอบถาม ดูรายละเอียดในภาคผนวก)

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับการวัดบทบาทและการแสดงออกในเอกลักษณ์ด้านต่าง ๆ ได้แก่ การแสดงออกซึ่งเอกลักษณ์ด้านภาษา ด้านวัฒนธรรม และด้านความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ จำนวน 15 ข้อ โดยใช้มาตราวัด Rating Scale และ

ให้คะแนนเป็น 0-2 จากไม่เคย-เป็นประจำ ตามลำดับ ถ้าสนับสนุนสมมติฐานการวิจัย

การทดสอบและปรับปรุงเครื่องมือ

การประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้สำรวจและวัดตัวแปรทั้งหมดในการวิจัยนี้ ผู้วิจัย ได้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวัดความสำนึก และได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการทดสอบความน่าเชื่อถือหรือความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความสำนึกในเอกลักษณ์ของลาวพวน โดยใช้วิธีการ (test-retest) แบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 30 ชุด แล้วนำผลการทดสอบวิเคราะห์ค่าแปรปรวน เพื่อคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

1. การคำนวณค่าความเชื่อมั่น ได้เลือกใช้วิธีการของ สเปียร์แมน บราวน์
2. ผลการคำนวณค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามจากการ (test-retest)

ค่าความเชื่อมั่น R_{ff} ของแบบสอบถามความสำนึกในเอกลักษณ์ของชาวพวนมีค่าเท่ากับ 0.873

3. แก้ไขขั้นสุดท้าย ได้ทำการแก้ไขปรับปรุงก่อนจึงนำไปสัมภาษณ์จริง ๆ

ต่อไป

การวิเคราะห์และการแปลความข้อมูล

ได้แบ่งการวิเคราะห์และการแปลความข้อมูลแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านภาษา ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรม ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของลาวพวน ดังนี้

ก. ทาคะแนนรวมของความสำนึกในเอกลักษณ์แต่ละด้านจากการรวมคะแนนของความรู้สึกที่แสดงออกซึ่งความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านต่าง ๆ กับบทบาทและการแสดงออกซึ่งเอกลักษณ์ด้านต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ออกมาเป็นคะแนนสูงสุด-ต่ำสุด แล้วหาความถี่ของคะแนนแต่ละระดับ โดยจัดแบ่งกลุ่มที่ศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มที่มีความสำนึกในเอกลักษณ์ระดับสูง
2. กลุ่มที่มีความสำนึกในเอกลักษณ์ระดับปานกลาง
3. กลุ่มที่มีความสำนึกในเอกลักษณ์ระดับต่ำ

จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม จะเป็นข้อมูลที่อยู่ในระดับอันดับมาตรา แล้วนำเสนอเป็นตาราง

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ วัย ระดับการศึกษา การเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมโดยไปช่วยงาน การเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมโดยไปดู/ฟัง โดยแยกเป็นรายปัจจัยและเงื่อนไข ซึ่งตัวแปรเหล่านี้จะอยู่ในระดับอันดับมาตรา อีกเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้วิเคราะห์ข้อมูลตามตัวแปรคุม ซึ่งได้แก่ การเข้าถึงข้อมูล ความรู้สึกอนุรักษ์นิยม โดยแยกเป็นรายปัจจัยและเงื่อนไข ซึ่งตัวแปรเหล่านี้จะอยู่ในระดับอันดับมาตราอีก เช่น เดียวกัน

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์ขนาดและทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ตัวแปรคุมกับตัวแปรตาม ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านต่าง ๆ ด้วยค่าสถิติ Goodman and Kruskal's gamma (G) โดยทั้ง 3 ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นนี้ จะใช้ค่าสถิติร้อยละช่วยประกอบในการวิเคราะห์เป็นหลัก

ระยะที่ 2 นำข้อมูลที่วิเคราะห์เรียบร้อยแล้วมาแปลความหมายตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้เพื่อหาข้อสรุปของงานวิจัยต่อไปดังนี้

ขั้นที่ 1 แปลความตามตัวแปรตาม ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านต่าง ๆ ของ

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

ก. เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมาย มาตรฐานวัดความสำนึกในเอกลักษณ์
ด้านภาษา

ค่าคะแนน	20.00-27.00	ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านภาษาระดับสูง
ค่าคะแนน	28.00-33.00	ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านภาษาระดับปานกลาง
ค่าคะแนน	34.00-38.00	ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านภาษาระดับต่ำ

ข. เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมาย มาตรฐานวัดความสำนึกในเอกลักษณ์
ด้านวัฒนธรรม

ค่าคะแนน	25.00-31.00	ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมสูง
ค่าคะแนน	32.00-38.00	ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมระดับปานกลาง
ค่าคะแนน	39.00-44.00	ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมระดับต่ำ

ค. เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมาย มาตรฐานวัดความสำนึกใน
เอกลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์

ค่าคะแนน	15.00-22.00	ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ระดับสูง
ค่าคะแนน	23.00-28.00	ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ระดับปานกลาง
ค่าคะแนน	29.00-33.00	ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ระดับต่ำ

ขั้นที่ 2 แปลความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและเงื่อนไขของตัวแปร
อิสระกับความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาค้างนี้

เกณฑ์ที่ใช้แปลความหมาย จะแปลความหมายโดยแปลความหมายของทิศทางและ
ขนาดความสัมพันธ์ระหว่างว่ามีความสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยหรือไม่อย่างไรและมี
โอกาสที่เกิดขึ้นได้สูงหรือต่ำตามระดับนัยสำคัญทางสถิติอย่างไร

การทดสอบขนาดและทิศทางของความสัมพันธ์ใช้ Goodman and Kruskal's Gamma หรือเรียกว่า Gamma เพราะค่าทางสถิติที่ใช้วัดความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่เป็นระดับอันดับมาตรา ค่า G เป็นค่าสถิติที่นิยมมาก โดยค่า G จะมีค่าตั้งแต่ -1 ถึง 1 ซึ่งมีเกณฑ์และความหมายดังนี้ (อ้าง สุธาศาสตร์ 2527 : 207-208)

<u>ค่าของ</u>	<u>ความหมาย</u>
0.07 ขึ้นไป	มีความสัมพันธ์ในทิศทางที่สอดคล้องในระดับสูงมาก
0.50-0.69	" " ระดับสูง
0.03-0.49	" " ระดับปานกลาง
0.10-0.27	" " ระดับต่ำ
0.01-0.09	แทบจะไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางที่สอดคล้อง
0.00	ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย
-0.01 ถึง-0.09	} มีขนาดความสัมพันธ์เหมือนข้อความข้างบนนี้ แต่เป็น ไปในทิศทางที่ตรงกันข้าม
-0.10 ถึง-0.29	
-0.30 ถึง-0.49	
-0.50 ถึง-0.69	
-0.70 ขึ้นไป	